

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

1880.

Kolozsvár, szombat, március 6

Tizedik évfolyam.

A SZÁZEZEREK.

Kolozsvártt, márt. 5.

Mióta a bankfiók megnyitotta üzletét Kolozsvártt s mióta az általános üzletpangás óriási visszahatása ránk is súlyosodik: a kolozsvári piacon, pénzintézeteknél felhalmozva hever a sok pénz — gyümölcszetlenül. A napokban megépen százezerekre ment a pénzkészlet.

Honnan-e symptoma? Egészség jele-e az?

Dehogy egészséges. Olyan káros állapot ez, mely megdöbbenő világításba helyezi városunk termelési és fogyasztási viszonyait. Mert azok a heverő százezerek ott a pénzintézetek Wertheim-székényeiben: azok egy szűnetlen és óriási hanyatlás megcáfíthatatlan bizonyítékai.

A tőke megtakarítása és felhalmozására — érte a tőke alatt kiválóan a pénzt: — csak örvendetes és gazdaságilag igen kívánatos egy dolog.

De az már oeconomiai betegség, ha a tőke csak felhalmozódik egymásra s aztán tétlenül hever pénzintézetek pénztárainban.

De hát miért hever: ez a kérdés. Hever gyümölcszetlenül, mert nincs hitel s főképp, mert nincs kereset-képesség.

Hitel nincs részben a multak szédelgései által megrendült bizalmatlanságnál fogva, részben mert az emberek amennyiben volna is hitelök: nem veszik azt igénybe.

Tudja Isten: bizonyos fásult zsidóbadtság, élettelen merevség fogta el a productiót. Kis- és nagyiparos, kézmű- és nagyiparos, vállalkozó és üzlet-ember, mintha mind-mind elvesztették volna életkedvüket. A vállalatokat, üzleteket, a termelést a helyett hogy szélesbíteniék: még jobban-jobban összehúzzák. S ami keveset is tesznek: az is inkább az ösztön-szerű szokás és pusztá kenyerkereset kényszerű kifolyása, de nem élénk, életvidor, előre törekvő productio.

Eközben természetesen a consumtio is naponkint csökken: mindenki összességében húzódik „igényei és szükségleteiben“, s néha a ki még tehetné is: kevesebb szorítkozik fogyasztási szükségleteiben. Ha pedig ez saját termelésétől függ: akkor inkább kevesebbet produkál, csak hogy ne kelljen és ne lehessen sokat consumálni.

Ez, igen ez egyik nagy oka annak az általános üzletpangásnak, mely aztán százezereket enged heverni gyümölcszetlenül. Nincs termelési és fogyasztási ké-

A KELET TÁRCZÁJA.

Drommel úr következetlenségei.

Elbeszélés.

Irtá:

Cherbuliez Viktor.

VI.

(Folytatás.)

— Kiváncsi vagyok, kiáltott a herceg, mennyi hiányzik még. Kedves barátom, maradjon csak úgy, a hogy van. Egy különös rendszerem van, melylyel bámúlatosan lehet a fák körületét megmérni. Ha meglátja, ön is bámúlni fog rajta.

Drommel félt, hogy megbántja a herceget, ha kétszer egymásután ellenszeggül kíváncsának.

Ugy gondolta, hogy elég volt egyszer a herceg ellenére tenni s azért bár kelleni, mosolyt erőltetett ajkára.

Teljesen átengedte magát a hercegnek. Egyebként maga is kíváncsi volt a herceg módszerére.

Malaserra herceg pedig bámúlato gyorsasággal oldott le nyakáról egy hosszú selyem szalagot, melyet ott különben nem is lehetett látni, s még gyorsabban ráfűzte azt Drommel kezére, ki bámúlva nézte, mit művel hercegbárátja.

Egy pillanat alatt körülvonta azt a tölgyön.

— Nagyon tartok attól, hogy még e szalag is rövid lesz, mondá, s én nem győzhetem önt meg módszerem helyessé-

pességünk és készségünk; s időnkint vagy túl megyünk a productióban, vagy divatlankodunk a fogyasztásban. Az eredmény: disharmonia, az egyensúly megzavarása s ennek következményekép: lassan-lassan általános decadentia és elszegényedés.

De hát a tőke? Mit csinál a tőke ilyen szomorú, végzetes jelenségekkel szemben?

Azt hogy elbukik: államkötvényekbe, takarékpénztárakba vagy beáll az improductivitás uzsorásának.

S meddig fog ez így tartani? Azt gondolják tőkebirtokosaink, hogy a pénzkészleteiket a meggyengült hitel csekély-sége miatt nem bocsátják a vállalkozás, az üzlet, a productio rendelkezésére: hát azért sokáig fog még az az állapot tartani, hogy a takarékpénztárakat túlon-túl terheltséék pénzkészleteikkel? Hiszen már is ott állunk, hogy néha még 8—10 ezer frtot sem fogad el az illető pénzintézet betétképen, mert nem tudja kamatoztatni.

Vagy talán az összes pénztőke mind államkötvényekbe helyezkedhetik el?

Bizony nem fog ez soká tartani s maholnap ott leszünk, hogy magának a pénztőkének sem lesz forgalmi bece. És kik lesznek ebben a hibások?

Mindnyáján: az ipar, a productio, a tőke maga is.

Valóban ideje már, hogy a roppantúl nyomasztó helyzetből legalább kezdjük meg a kilábolást. De nemcsak szóval, írással, javaslatokkal, egyesületek és congressusok alkotásával, hanem tettekkel. Mert bizony-bizony másképp még egykét évtizedt s úgy elpusztulunk, hogy egy század erőfeszítései sem fognak helyreállítani.

A mivel Nyugat óriási versenyt kezdett meg velünk itt saját tűzhelyeinknél. Naponként millió meg millió értékkel árasztja el piacainkat, nemcsak kézmű- és gyáripari productumokban, de még nyerstermékekben is. Azokkal aztán naponkint kétszer annyi forgó tőkét csal ki országunkból, jó nyereség mellett, drága készpénzben. A mi termelésünk pedig ezzel szemben csaknem tehetetlen; a külföldre még annyit sem tudunk exportálni, a mi bár megfelelő aequivalenst nyújtana importunkért. Hogy hová vezet ez: még rágondolni is megdöbbenő. A teljes bukásba, örvénybe, az oeconomiai megsemmisítésbe!

Azok a heverő százezerek ott, a pénzintézetek kasszáiban, nagyon szomorú jelent fődnek annak szeméi elől, aki nem tud, vagy struccmadárként nem akar

géről. Nyújtsa csak ide kérem másik kezét is. Megpróbáljuk...

És csakhamar Drommel másik keze is ép oly erősen meg volt kötve, mint az első.

— De vajjon mit művel ön, herceg, kérdé Drommel. Valóban nem értem ezt az ön módszert!

Nem mondhatott többet.

A herceg felhasználta a pillanatot, s midőn Drommel nyitva tartotta száját, finom kezével egy kis kaucuk körtvét dugott oda.

Az a nagy fej, mely oly sokat tudott, azt, a mi vele történt, csakugyan nem találta el.

Nem tudott mozdulni, nem tudott szólni.

De látott.

Uram, Istenem! És mit látott!

A herceg finom késével elvágta Drommel útításkájának szíjait; az útításkát, a herceg tanácsára, a pénzzel együtt természetesen magánál hordta.

És a herceg felnyitotta a táskát s meggyőződött róla, hogy az arany és a bankjegyek csakugyan benne vannak.

Midőn pedig mindez megtörtént, az udvarias herceg mélyen meghajította magát a tudós előtt és lekötelező mosolylyal, melyet Drommel soha sem fog elfeledni, s melyet gyakran fog látni álmaiban is, így szólott:

— Bocsásson meg kedves barátom, visszaadom önnek, ha meglátogat Malaserrában.

látni, és még szomorubb jövő képét tárják föl!

Kolozsvár városa mint város valami 30 ezer frtot áldoz évenként culturalis célokra. Nagyon szép, nagyon helyes.

De hát a productio emelésére, a kézmű- és háziipar ápolására s fejlesztésére? Iparosaink és általában producenseink képzetére, hogy a külföldi óriási concurrentiával szembe tudjanak állani?

Hát áldoz talán egy pár 100 frtot arra, hogy néhány mesterinas megtanuljon írni-olvasni!

Pedig a városi képviselő-testületnek csaknem fele csupa iparos, kereskedő és üzletember. Ugyan, kérem, nem veszik észre, hogy magának a városnak is megnyit kellene és lehetne tennie és — nem tesz?

Hiszen ha gázvilágításra, gránitjárdára, útmunkára stb. stb. olyan szépen tudják megszavazni az ezereket és ezereket s ha a katonafőre „múszáj“ évenként szinte félszázezeret megvotizáln úgyan nem érdemelnék meg az anyagi előhaladás érdekei is, hogy róluk is gondoskodjunk egy kissé jobban?

KÜLFÖLD.

A czár jubilauma még sem telt le minden zavar és újabb merénylet nélkül, pedig a közelebből érkezett orosz hivatalos sürgönyök mindenkében ugyancsak nagy garraal lón hangszózottan kiemelve, hogy minden a legszebb rendben folyt le, a rend sehol sem zavartatott meg: más szavakkal mintegy dicsekvőleg hírelé a muszka hivatalos táviró mindenfelé, hogy a nihilisták mintegy megszeppentek s a czár jubileuma alkalmából új merényletre nem vetemedtek, a mint pedig előre ígérték s a mivel fenyegetőztek.

Hanem hát az öröm nem sokáig tartott, mert akadt egy fiatal nihilista, ki pisztolyból rálőtt, ugyan ezuttal nem a czár, hanem annak természetes fiára: Loris-Melikowra, ki ez idő szerint diktátor Péterváron s a nihilisták réme, a czár parancsából. Az újabb merénylet a diktátor ellen irányult ugyan közvetlenül, de természetesen, hogy a czárnak volt szánva, kinek uralkodói ünnepejét tehát megelőzőleg s most utólagosan is merényletek keserítik meg. A merénylet elkövetőjét elfogták s meglakolása nem maradhat el.

De másképen áll a dolog a Franciaországban elfogott Hartmann ügyével. Az orosz kormány s nevezetesen a párisi orosz nagykövet minden lehető elkövet a nihilista kiszolgáltatásáért, de a francia kormány még se adta ki s a mint a dolgok állanak, nem is igen valószínű, hogy ki fogja adni. Először a francia

És eltűnt.

Vannak az életben körülmények, melyek oly sajátságosak, oly váratlanok, oly meglepők, hogy az ember az első pillanatban nem is hiszi, hogy megtörténtek.

Ilyenkor még saját magára sem ismer. Szemeit dörzsöli s azt kérdi magától:

— Ugyan hol vagyok?... En vagyok-e én?

Kétségtelenül, az ember azért dörzsöli szemeit, hogy felébredjen. De hogy szemeit dörzsölhesse, arra okvetlenül szükséges, hogy kezei szabadok lehessenek. Ez pedig oly szerenese, melylyel bizonyos körülmények között az ember nem dicsekedhetik.

Drommel az első pillanatban teljesen meg volt zavarodva. Azt sem tudta, fiú-e vagy leány.

Oly váratlanul, oly meglepőleg, oly lesújtólag hatott rá, a mi vele történt, hogy nem tudta egyhamar összeszedni gondolatait.

Kezdetben azt hitte, hogy Grölitzenben van saját kertjében, ott abban a kedélyes lúgashiban, melyről messziről meglátszik, hogy abban Gemüth lakik.

Szinte fel akart kiáltani:

— Ada, hozd hamar papucsaimat, s küldj a nyomdába, hogy hozzanak nekem korrekturát!...

A kert azonban csakhamar eltűnt szemei elől. Láttá, hogy erdőben, sűrű erdőben van, és észbe jutott, hogy ebben az erdőben nem rég, alig néhány pillanat előtt két ember sétált, kik meg-

sajtó egy jelentékeny része ellenzi a kiszolgáltatást; maga Hugo Viktor is Hartmann mellett emelt szót a köztársaság elnökehez intézett nyílt levelében. Most meg ugyancsak Grévy-hez egy levél intéztetett többek aláírásával a Párisban levő „szerb. görög, török, orosz és örmény tanulók nevében“, hogy ki ne adassék az orosz bakónak az, ki a vendégszerető francia földön keresett menedéket s ki különben is csak politikai vétkes.

Továbbá a „Justice“ nevű francia laphoz szintén levelet intéz a Párisban élő orosz nihilisták vezére Lavrov Péter, tiltakozván társai nevében azon vád ellen, mintha ezek sorából kerültek volna ki a francia rendőrfőnökhöz intézett fenyegető levelek Hartmann kiadatása ellen.

Egyébképen is úgy látszik, hogy a francia illetékes körökben politikai vétkesnek tekintik és nem közbüntetésnek Hartmann, ki mellett még az is szól, hogy Francia- és Oroszország között kiszolgáltatási szerződés nem áll fenn s így Franciaország nincs kötelezve a kiadásra.

Továbbá mérvadó lesz tán az is, hogy a francia kormány szintén stírgette volt annak idején külföldön az elmenekült kommunisták kiszolgáltatását, de sikertelenül, mert az volt a válság, hogy azok politikai vétkesek, a mi még inkább ráillik a nihilistákra.. Végül a kiszolgáltatás megállapítására nincs francia törvény.

Az sem utolsó tekintet, hogy ez idő szerint rendkívüli hatóság üldözi az ily bűntényeket Oroszországban s a nemzetközi jog ilyen esetekben megtagadandónak mondja a kiadást. Mint egyik lapársunk is említi, hasonló indokok folytán tagadta meg a magyar kormány is Karagyorgyevics kiszolgáltatását — Szerbiának.

BELFÖLD.

Cs.-Szereda, 1880. febr. 2.

(Féltér-estély.)

Mult hó 28-án tartá a cs.-szeredai jótékony nőegylet első fillérestélyét, melyen másfélszáz személy jelent meg. Rendezték: Arnd Ernőné, Gál Elekne, Benedek Istvánné és Nagy Sándorné. A szokásos 10 kros beleírtidőjából, a feltűzetések és kártyapénzekkel együtt 20—25 frt tiszta jövedelem jött be az egylet pénztárába. Előre megállapított program nem volt, de azért nem múlt el az minden élvezet nélkül. Egy függönyökkel elrejtett kis zöldugasból kedves meglepetésekben részesült a közönség. Legelőször fehér köntösös kis leánykák, kezükben zöld koszorúkkal jelentek meg az emelvényen, kik közül egy, igen csinos rövid alkalmi szavallattal üdvözlé a nőegyletet s elítélte annak fontos védnökét Erzsébet magyar királynét. Egy 12 tagból álló vegyes kar énekelte a „Válás fájdalmát“ s később „Mifüstölögött a sikon“ című darabot. A két ének kö-

csodálták a hold fényét s a gyönyörű vidéket.

Az egyik egy német sociologus volt, ki feltalálta a szintheizist; a másik egy szicíliai herceg volt, valóságos herceg, ki barátjának czimezte a sociologust, a mi annak rendkívül hizelgett.

E pillanatban egy nagy légy dongott feleje, mely napnak nézte a holdat s elfeledett aludni menni. Homlokához ütődött.

El akarta onnan hajtani, mert nagyon alkalmatlankodott ez a csúnya bogár. De, fájdalom, nem bírta. Ekkor fedezte fel, hogy két keze meg volt kötve. Oda volt lánczolva a tölgyhöz.

Tehát a tölgy megfogta őt.

Az első pillanatban a herceget, az ő kedves barátját akarta segítségül hívni. De csakhamar visszaemlékezett, hogy az ő nemes barátja, a herceg volt az, ki őt a tölgyhöz kötötte, s azután ellopta útításkáját egész pénzével együtt.

Mintha még látta volna, mint fut a hadsereg a pénzzel s a következetes logika csalhatalan módszerével azon eredményre jutott, hogy minél több idő múlik el, annál messzebb futhat a herceg, annál nagyobb lesz a távolság közte és pénze között s annál nehezebben lehet majd utólnéri.

Felforrott ereiben a vér. Haragja megkettőztetni látszott erejét s úgy kezdé érezni, mintha hét mértföldes csizma lenne lábain, s hogy csak el kell indulnia, hogy a tolvajt utóljérje.

El volt tökéltre, hogy egyenesen torokon ragadja, még ha rögtön megfojtja is,

Hirdetési díjak.

Hatszor hasábozott gármond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetésekől külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket felvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus der Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallfisch-gasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau. Budapestben: Haasenstein et Vogler hirdetés közv. irodája. Goldberger A. hirdetések felvételi irodája Budapestben Szervitater 5. sz.

Nyitltéri cikkek

gármond sora után 25 krajczár fizetendő.

zött Deák Ignáczné szavalta „A nándori fogoly“ Tarkányi B-től.

Az előadottak után az asszonyok kötéssel és társalgással, az éltebb férfiak szolid kártyázással, a fiatalság pedig táncz helyett társas játékokkal töltötték az időt egész éjjelig.

A bűjt folytán még egy fillérestélyt s a husvéti ünnepeken egy szini-előadással egybekötött tánczestélyt fog rendezni a nőegylet.

A költségvetés tárgyalása.

A képviselőház ülése márczius 4.

Szederkényi Nándor szerint az egyestől ellenek ismeretes indítványa nem az önkormányzat újjan halad, nincs tekintettel az önkormányzat feltételeire, a történelmi fejlődésre. Vajjon a magyar közigazgatás így a jelenben, mint a múltban szolgáltatott-e arra okot, hogy Szilágyiék most az állami közigazgatás czímén és ürügye alatt az önkormányzatot megsemmisítsék. A tisztviselők qualificatiójának biztosítékát a választásban látja, mert a választók úgysem azért jönnnek össze, hogy azt nézzék, felelt-e a haza a megválasztandónak vagy nem, szép-e vagy nem, hanem azért, hogy bir-e elegetes képességgel a rábizandó teendők elvégzésére. Végre, miután a szélsőbalról a közigazgatásra vonatkozólag elmondott nézeteket kibővívte előadta, kijelenti, hogy a költségvetést nem fogadja el, hanem Simonyi Ernő és Helfy Ignácz határozati javaslatához járul.

Ráth Károly az eddigi szónoklatok tenorjától eltérőleg a költségvetéssel foglalkozik közelebbről; beszél az iparról, ennek fejlesztéséről, szabadkereskedésről, megtámadja Kautzot, hogy másképp ír, másképp beszél. — Beszél közgazdaságról, Jókairól, iparkérdések megoldásáról, phylloxeráról, erdélyi birtokrendezésről forgalmi s arustatisztikáról, a kormány actiójának miben létező, iparegyesületek létesítéséről, egyestől erők megoztásáról, nézetegységről, II. orosz iparosgyűlés petitiójáról, 50 ezer iparosról, miniszterelnökről, anyagi térről, könyes szemekről, rendszabályokról, államháztartásunkról, rendezésről, deficitről (a mi igen nagy), bevétel- és kiadásról, társadalmi tényezők jóakaró felhasználásáról, a honvédelmi miniszterrel, ennek tárczájáról, közjogi alapról, vám és kereskedelmi politika inangurálásáról, végre kijelenti, hogy Apponyi Albert gróf határozati javaslatához járul.

Kautz Gyula szavainak félremagyarázása ellen tiltakozik, a mit Ráth Károly escelekedett. Ráth azzal vádolta Kautzot, hogy a tudományban és az elméletben a szabadkereskedés hiva, míg a gyakorlatban védvámvas. Kautz hivatkozik Apponyira, hogy a kiegyezési tárgyalások alkalmával a szabadkereskedelem mellett szóltat fel, a házban pedig a kormány ellen szavazott. (Élénk helyeslés jobbról.)

Szabély Antal a budgettől egészen eltérő tárggyal foglalkozva, Jókainak valamikor tavaly mondott egyik beszédének azon passzusá-

Mint dühös oroszán megrázta kezét, hogy megszabadítsa magát kötelékeitől, hogy megszabaduljon a fától.

A fa azonban meg sem mozdult. Megboszulta magát azért, mert Drommel előbb kigúnyolta.

Midőn Drommel meggyőződött erőlködésének hiú voltáról s arról, hogy a német gimnasztikus ez egyszer mesterére talált, dühbe tört ki, mert érezte tehetetlenségét és szégyen égett lelkében, hogy ennek a hamis hercegnek bolondja volt, hogy hitt meséiben, s hogy oly nagy tiszteletben részesíté.

Ha nem lett volna szájában oly szilárdan a kaucuk-körte, elkialtotta volna magát oly rémületesen, mint ama borzalmas hang, mely hajdan Ilión térein borzadálylyal tölté el a görögöket és trójaiaikat.

Ime, itt előtte állott a tan, melyet oly kedvtelve hirdetett.

A tölgy fogva tartá őt az erősebb jogánál fogva.

Drommel azonban végre mégis lecsillapodott.

— Ő jöni fog, gondolta magában, mert lehetetlen, hogy ne jöjjön.

Természetesen nejjére gondolt.

Miként is történhetett, hogy a kedves, hű és odaadó feleség nem sejtette férje borzasztó helyzetét, hogy ama hatalmas érzés nem szólalt meg lelkében, mely szeretők szívneknek megsúgja a rokonlélek baját és veszedelmét?

Borzasztó gyanú villant meg agyában. (Folyt. köv.)

val foglalkozik, hogy ő (Jókai) nem forradalmár. Jobban tudja ezt szölv, hiszen 1848. márczius valamelyik napján tizennygyen ültek a Komló-kertben, Jókai is ott volt, s az akkor elkészített petíciónak, mely a forradalom alapja és magva volt, Jókai volt a faktora. Sajnálja szölv, hogy Jókai szakított dicső múltjával. Szölv azután Tisza Kálmán miniszterelnökkel foglalkozik, személyes dolgokat hozva fel. Miután az elnök kétszer megintette, hogy a tárgyról, a költségvetésről szölvön, kijelenti, hogy a költségvetést nem fogadja el.

Pulszky Ágost hosszasan indokolja a bizalmi kérdés fölvetésének jogosultságát, s kár-hoztatja a pénzügyminisztert az általa betervezett és visszavont törvényjavaslatok körül tanusított eljárásáért és különösen azon irányért, melyet pénzügyi politikájának védelmezésében követ. A védelmezésnek követ. A pénzügyminiszter hivatalos jelentésében gyanús az áll, hogy az okkupáció költségei rövid idő alatt le fog-nak szállítani, holott a hadügyminiszter oda nyilatkozott a delegációban, hogy e költségek nemhogy leszállíthatók, hanem megtörténhetik, hogy azokat legközelebb föl kell emelni. Tagadja, mintha az egyesült ellenzék kebelében a legteljesebb egyetértés ne uralkodnék s csakis a közigazgatási tisztviselők választása vagy ki-növezése körül térnek el a nézetek. Pártolja Apponyi hat. javaslatát.

Ezzel az ülés 2 és fél órákor véget ért.

LAPSZEMLE.

A „Hon” írja: Nagyonfontosságú közzgazda-sági alkudozások vannak folyamatban és nagy-fontosságú események történnek a nemzetközi forgalomban is, melyek nemzetgazdasági fejlő-désünkre, illetőleg forgalmi viszonyainkra: lé-nyeges befolyással fognak lenni.

A bécsi vámkonferencia igen fontos érde-keink felett tanácskozott. A Németországgal folya-tatandó vámalakudozások iránti utasítás képezé tárgyát. Magyarország képviselői, mint hírlík, abból a helyes szempontból indultak ki, hogy a vasúti tarifakérdés is kombinációba veendő; mert az bizonyos, hogy e téren a tariffaenged-mény talán könnyebben kieszközölhető Németor-szágtól, is mint a pénzügyi politikájával szoros összeköttetésben álló vámtarifában; és mégis ha-tályosabb lehet versenyképességünkre nézve, mint a legtöbb vámkedvezmény. És csak ezzel a kombinációval lehet a vámtarifák egyezteté-sére és — mint indítványozva volt — állandósi-tására gondolni; de ha azt, viszont, az osztrá-kok úgy fogták fel, hogy a két monarchia vámtarifa-ja kölcsönösen emeltessek egyenlő színvo-nalra; tehát mi emeljük vámtételeinket, még az autonóm tariffa tételein is túl, addig, míg a né-met vámtételekét elérjük, akkor jól tették a ma-gyar küldöttek, ha erre már nem állottak; mert lehet egyes tételeket emelni, végső esetben, rep-resszióképen; bár ettől is, a legtöbb esetben óva-kodni kell, de ebből systemát csinálni, valóságos reakció lenne.

Ezért örülünk annak, hogy a tiszavidéki és erdélyi vasút megvételével, a déli vasúttól a zágráb-károlyvárosi vonal megszerzésével, a kor-mány nagy lépéseket szándékozik tenni a vasút-csoportosítás terén.

Igy tehát: nemzetközi forgalmunk, minden irányban ürvendtes fejlődésnek néz elé; csak az eszközök megválogatásában legyünk eszélye-sek és óvatosak. És hogy eddig a kormány jó irányban és elég erélyvel járt el: azt még el-lenfelei sem tagadják.

Azonban Szerbiával szemben, megvalljuk, a sok alkudozás eredménytelensége bennünk nem sok reményt kelt föl — a siker iránt. Itt követeléseinkkel vagy a compromissó terére kell lépnünk, vagy pedig azok mellett a persvasión ki-vüli, erősebb fegyverhez is nyulnunk; mert kü-lönben a szerb ravaszság mindig talál kibovút!

A „Pesti Napló” írja: Harom óriási mű lett befejezve az utolsó két évtized alatt, min-denik méltó, hogy helyet foglaljon a század történetében: a suez-i csatorna, a mont-cenis alagút; még egy hasonló feladat van hátra, a panamai szoros átjárása, melyre az előkészületek most történnek. Mindezek világ csodái. Hegyláncok, tengerek és kontinensek nem képeznek többé vá-laszlatat a nemzettek közt.

A szent-gothárdi alagút két mértföldet ha-lad a föld alatt, kemény gránitsziklába vésvé.

Favre halálát lelta a hegy bensejében; a nagy hőségben szélhűdés érte. De a mű kész és megszerezte neki a halhatatlanságot.

S mi az eredmény? Annyi az egész, hogy egy vasúttal több van?

Igenis csak ennyi. Egy vasúttal, mely új és közvetlen összeköttetésbe hozza Németorszá-got Olaszországgal; mely a legrövidebb útát nyitja meg Genáiból, s le Olaszországon végig Belgiumba és Londonba. Egy nemzetközi vonal nyílt meg ismét — ennyi az egész.

Nekünk magyaroknak ebben semmi hasz-nunk; legfőlebb annyi, hogy nem vagyunk kény-telenek Németországon keresztül szállítani Svájcz-ba, hanem a déli vasúton is szállíthatunk Olasz-orzágnak. Mindazáltal nem maradhatunk rész-vétlenek a civilizáció diadalának láttára.

Nekünk is vannak hasonló feladataink, ha

nem is oly nagyszertűek, de méltók egy nemzet munkájára: a Duna-szabályozás, a vaskapú meg-nyitása ilyen. Széchenyi rá mutatott, de nincs ki őt követné. Nekünk is, legalább saját hazánk-ban, a civilizáció élén kellene haladnunk, de mi csak utána sántikálunk. Mikor jó el az idő, hogy nálunk is hasznos munka fogja felváltani a meddő vitát?

Az „Egyetértés” írja: Oroszország földje nem dobogott még német dandárok lépései alatt, Moszkva és Sz.-Pétervár nem látták német dia-dalmi zászlókat kapuk előtt. Most a német par-lamenti debatekokban főindok az új fegyverke-zésre az a helyzet, melyet külállamok katonai készületei a német népre földideznek. Nagyon ér-telős célzásokat tesznek Franciaországra, mely a revanche háboru gondolatáról le nem mond-hatott, még érthetőbb célzásokat Oroszországra, melynek politikai irányja egyenesen keresztbe metszi Németország hatalmi állását. Bizonyos is-mert német lapok, melyeket megszoktak a biro-dalmi kancellár szócsöveinek tekinteni, jó idő óta feltűnő élességgel fordulnak az orosz kor-mányszat tényei ellen, olyan feltűnően, hogy ön-kénytelenül is ráemléksznük Bismarcknak egyszer elmondott nyilatkozatára, melyben a hírlapoknak háborúnak előkészítésében nagy jelentőségét ki-emelte. „Was kraucht da in Busch herum” kell az ismeret német katonai dialektuson kérdez-nünk, ha a „Norddeutsche Allg. Zeitung” és a „Post” hirtelenlül oroszifaló kitérőseit olvassuk. Egy egész medve talán?

Az „Ellenőr” írja: Bismarck herczeg sze-me előtt, midőn Bécsbe ment és elég nagy zaj-jal proclamálta Ausztria-Magyarország és Német-ország barátságát, kétség nélkül az a cél le-begett, hogy ez a két állam magvát képezze azon szövetségnek, mely, habár irtó szerződés nélkül, Európa békéjének föntartása végett fog alakulni. — Bismarck herczeg ezen lépé-seit ritka egyetértéssel szentesítette a napokban a német birodalmi gyűlés. A német hadügymi-niszter, Moltke, a szónokok pártkülönbőség nél-ki örömlüket fejezték ki azon jó viszony fölött, a mely a két államot összeköti. Benningens a nationál-liberálisok vezére és a „Nationalverein” alapítója, a ki nagyon ritkán volt egy táborban a régi Ausztriával, Bismarck legnagyobb érde-méül tudja be ezt a szövetséget. Sőt a socialis-ták is örömlüket fejezték ki a két állam egyet-értése fölött.

Mi is elégtétellel vehettünk tudomást arról, hogy a német birodalmi gyűlésben egy hang sem hallatszott, a mely becsmérlni merte volna Ausztria-Magyarország szövetségét, a mely ké-ségbe merte volna vonni, hogy nem vagyunk megbízható és a német birodalomhoz méltó szö-vetségesek.

Igaz ugyan, hogy a német hadsereg szaporításával egyszerre emlegettek szövetségünket, de ez a körülmény csak becsesebbé cleti elő-tünk Németország barátságát, a nélkül, hogy compromittálna bennünket fegyverkezése.

Válasz a „Kemény-Zsigmond-Társaság”-nak.

E lapok 38-ik számában megjelent levelünk-kei foglalkozik az „Erdélyi Figyelő” legújabb kiadványa. Mivel az „E. F.”-ben „a Ke-mény Zs.-Társaság” beszél hozzánk, vi-szonzásul az egyesülethez, s nem ennek hivata-lis lapjához intézzük feleletünket.

Tehát: a Társaság levelünk ellen való tá-madásban élénken visszatükrözi benső életét és külső munkásságát.

Rendszertelenség, fogalomzavar jellemzi be-szédét, hányavetiség felépését.

Mégis hajlandók vagyunk egy körülményt feltételelesen csak az organum hibás kezelésének betudni, t. i. a Társaságnak ellentűk való va-dalozásában van tisztességtelen elem is: inci-minált levelünk írásában ártatlan egyént pellen-gérez — revolver-stylben.

A Társaság személyeskedését, gyanúsítását elejtve, csupán négy kérdésére felelünk:

1.) Midőn a Társaság működése fölöl vé-leményt mondtunk: Brassai St., Imre Sándor, Szabó Károly, Nagy Péter stb. kitűnősegeket a Társaságba bele nem gondoltuk, mert emlelt tudósok sem tartják az egyesületbe illőknek ma-gukat, különben három év alatt (alakulás 1877. jan. 27.) juttattak volna széles munkásságukból a Társaságnak is valamit. Nem hogy hazai tu-dományunk élő bűszkeségeit kicsinylet-tik volna, ellenkezőleg kértük a Társaságot, hogy a régi idők jeleségeit (közűk Aran-kát) ne huzcolgassa úton-útfélen, jogtalanul di-csekedve, hogy azoknak nyomdokait járja.

2.) Irtuk, hogy a Társaság nem tudja ki-érdemelni felolvasásaira a közönség megjelene-sét. Erre jön a kérdés: „a z s z e g y e n, h o g y n é m e l y m a r o s v á s á r h e l y i k o r e s m a u r a i n e m t i s z t e l n e k m e g b e n n ü n k e t l á t o g a t á s a i k k a l?”

Szépirodalmi társaság, aesthetika lapjában teszi e kérdést? Sokan tán megbotránkoznak. Mi nem csodálkozunk e hangon, csak a k ö v e t k e z e t l e n s e g e n, mert hisz a Társaságnak is vannak gyöngé pillanatai, mikor hivatalos köz-lönye szűkségesnek tartja hirdetni, hogy a Társaság összegyűlt a Transylvania termébe, „hogy Rómer vendéglős igen jó konyhájának sültjét,

főztét élvezze a tófalvi Bízling és a törökhegyi nemes, zamatos borok lelkesítő hatása mellett.” A bőségesen levő komisz boron kívül „Apór Károly br. elnök husz üveg rizling bort és a lelelők Z. dr. Knüpfler Vilmos ugyan-annyi törökhegyit adott az asztalra; a nemes borok meg is tették hatásukat (Erd. F. 1879. 17 sz.)“

Ezt elhiszszük: hátha az elnök és alelnök nem 20—20, de 50—50 kupa borral nógatta volna a vendéglőbe sereglelt literatura kép-viselőit lelkesedésre?

3., A Társaság kérdi: „talán sz e g y e n, h o g y j ó r a v a l ó k á r t y a - t á r s a s á g u n k s i n e s, a h o l a t i s z t e s s é g e s l a i c u s e m b e r i s z ö l d á g r a j u t l a t n a?”

Tartózkodunk a kifakadástól. Azonban szok-tunk szemébe nézni a gőgös büszkeségnek s fe-leljük: a társaság hivatásából kifolyólag kártya-zik-e? Nem tudjuk, de azt igen, hogy aestheti-kai hivatalos közlönye — paklizik: vegyes hírei közé kétszer csuszatja be, egy pesti pénz-intézet hetvennyolcz sorra terjedő reclam-czikkét, s e mellett a napihírek közt tizenkilenez sorból álló külön meleg díeséretet zengedez ugyanazon pénzintézet mellett. E szép-írodalmi és aesthetikai közlöny homlokzatára kár ki nem írni: „reclam-czikkek hírvotba is fel-véteknék, egy sor: egy forint.”

4. Kérdi a társaság: „s z e g y e n, h o g y n e m t u d u n k l á r m á z n i, r u g d o l ó z n i, p ó r t h i n t e n i a v i l á g s z e m é b e?” Mi-nek e füres kérdés, hisz a társaság hiv. közlö-nyében így is szokott deklamálni: „mi orunk elől hagyjuk elvitelni jogi akademiánkat. Egy-kor a theológiát. Vissza kell hódítani. Szó van, hogy elviszik innen a kir. itélő táblát, ha vala-mi megtarthatja tábláinkat tündjatók meg-polgárok: az irodalom terjedése az, ha va-lami ide szerezheti az egyetem kiegészítő részét a polytechnicumot, tudjátok meg apák: ez az irodalmi kis társaság nem utolsó tényező fog abban len-ni.” (Erd. F. 1879. 14. sz.)

Midőn így larmáz, rugdalózik, pórt hint a világ szemébe a társaság hivatalos közlönyében, az bizony — sz e g y e n.

Most a társaság érdekében sok ferdeséget, sőt visszaélést elhallgatunk; de az elmondottak alapján kérdjük: ha a társaság hivatalos lapja negyven üveg bór látására elveszti a tartózko-dást, ha szellemi közleményekre szánt rovatban közöl reclam-czikkeket pénzintézetről; ha a tár-saság nevetséges nagyzóással kir. itélőtábla meg-tartását, jogi, theologiai akademiák visszaszerzé-sét, polytechnicum felállítását igéri: ilyen sajnóskörtünket után lehet-e reményünk, hogy a tár-saság tudománys ak ad emiá vá fogja kinőni magát valaha, a mit ismét „csak” ígér?

Léven előttünk minden szellemi mozgalom, mi e hazában megindul — fontos; s mert főké-pen ezen elhagyott erdélyi részben a művelődési törekvést nemzeti erősbödésünk kedvező jelének tartjuk: ez okon melegen óhajtjuk, hogy a „Ke-mény Zsigmond Társaság” ezután igyekezzék tisztelget, elismerést kivívni, komoly, tervszert munkásság által; s kívánjuk, hogy kerüljön min-dent, mi felidézhetné a szédelgés vadját.

Marosvásárhely, 1880. marc. 2.

Siculus.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A népszínház Bécsben. Egy bécsi lap tegnapi száma jelenti, hogy a nyáron Rá-kosi Jenő a népszínház tagjaival Bécsbe megy, hol népszínműveket és két magyar operettet mut-at be. A társaság primadonnája természetesen Blaháné lesz.

*

Páris nagy színházi eseményét a Hugo Victor-jubilum képezi, mely a Comedie Fran-çaise-ban a múlt kedden ment végbe. A Her-nani adatott elő, mely félszázad előtt jelent meg s Hugo Viktor szobra tünepélyesen megkosz-ruztatott, a mint ez egy századdal előbb Vol-taire szobrával történt. „Ez a lángész és a di-csőség arany menyekzője” volt, mint a francia lapok mondják. A szobor megkoszoruzása alkal-mara Coppée írt költeményt, melyet Sarah Bern-hardt k. a. szavalt.

Kivonat a „Budapesti Köz-löny”-ből.

Á r v e r é s e k. Domján Miklósné 358 frt 65 krra becsült ing. 1880. márcz. 30-án a torlai tkvi hatóság-nál, Dumitru Vasile 712 frt 4 krra becsült ing. 1880. márcz. 12-én N.-Szedorjesen, Csungu Juon 793 frt 24 krra becsült ing. 1880. márcz. 18-án a rákoviczi községi irodában, Bauman Mária 1338 frtra becsült ing. 1880. márcz. 26-án az alelni irodában, Grünfel Simonné ing. 1880. márcz. 18-án a nagyszabai tkvi hatóság-nál, Nagy Pál 26,305 frtra becsült ing. 1880. máj. 4-én Agárd község házánál, Szilá-gyi József 937 frtra becsült ing. 1880. ápr. 13-án a kolo-zvári tkvi hatóság-nál és Richtzeit Zsigmond 90,000 frtra becsült ing. 1880. máj. 18-án a szász-régényi tkvi hatóság-nál árvereztetni fognak.

Törvényszéki esarnok.

Érdekes végtárgyalás folyt le a helyi kir. törvényszéknél folyó hó 4-én, melyen Papp Leon-tin elnököl, bírók voltak: Komorescu, Horváth,

ügyészseget képviselte: Bodor, védő: Dr. Groisz Gusztáv.

Vádolt Papp János, kolozsvári, 34 éves ev. ref. vallásu, törvényszéki írnok, ki 1878. június havától, 1879 ápril 7-ig a helyi kir. törvényszék telekkönyvi osztályánál ígatói teendőkkel volt megbízva. Ez idő alatt nyomára jöttek annak, hogy a telekkönyvi írástárból számos fölbélyege-zett okmány lopatott el. A megindított vizsgálat folytán szűkségesse vált annak kinyomozása, ha vajjon az elorzott okmányokon volt bélyegek nem illesztettek-e föl a később érkezett beadvá-nyokra?

A vizsgálat eredménye a lett, hogy Papp János helyettes ígatói működése alatt 420 beér-kezett ügydarabra 566 darab oly bélyeg ragasz-tatott föl, melyek már részben egyszer, részben kétszer használva voltak. A gyanú, mi a nyo-mozat első stadiumában a helyettes íktatóra esett, és a vizsgálat ellene, fogság mellett el is rendel-tetett, s egyúttal ki lett terjesztve a nyomozat zúgíraskodásért 10 oly egyén ellen, kik illeték-telenül beadványok szerkesztésével foglalkoztak.

A tárgyalás 9 órákor vette kezdetét. A vádirat felolvasása után elnök felhívta vádlottat a való tényállás bevallására midőn ez, a vádha-tározatban ellene fölhívott terhelő körülmények minden egyes pontjára tüzetesen reflectált és meglehetősen ezimizmussal tagadta, hogy hamisítást követett volna el.

Kezdetét vette a bizonyítási eljárás. El-nök. Az államnyomda igazgatósága által adott szakértői vélemény szerint bizonyítva van, hogy az ön helyettes ígatói minősége alatt 420 drb beadványra többször használt bélyeg ragaszta-tott, melyek összesen 380 frtot képviselnek. A gyanú önt terheli, hogy a felragasztott jó bélye-gek helyett hamisakat illesztett, miután ezen ügy-darabok az ön kezelése alatt fordultak meg.

Vádolt. Nem tagadja, hogy az emlit-tett ügydarabot ő ígtatta be, de a bélyegző nem volt mindig az ő birtokában, ennélőgva nem volt abban a helyzetben, hogy beérkezés után a felülbélyegezést azonnal eszközölhesse s mint-hogy gyakorlat szerint a beérkezett ügydara-bok 24 óra elteltével küldettek be a telekkönyv-vezetőhöz, az alatt valaki a jó bélyegeket az írományokról levehette s tétetett használtak azok helyett, melyeket ő nem vizsgálva, elég pontosan áthelyezett. Ezt annál inkább megte-hette valaki más, mert az iratokat nem tartotta zárva.

Ü g y é s z. Minden ügydarabot ön bélyeg-zett át az ígatói bélyegzővel, és ön küldte le a telekkönyvvezetőhöz?

Vádolt. Igen.

El-nök. Az államnyomda igazgatósága ál-tal adott vélemény szerént, oly bélyegek is tit-tettek keresztül, melyeken látható az előbbi fe-lülbélyegzés nyoma, tehát ezeket is önnek kel-lelt elhelyezni.

Vádolt. Az államnyomda igazgatóságá-nak e szerént adott véleménye előtte még fel-olvasva nem lett.

El-nök. Felmerül, hogy ön bélyegeket ársított el ügyvédeknek, zúgíraskodással fog-lalkozván, saját maga is tetemes mennyiségű bélyegot használt el, azonkívül bizonyítva van, hogy bélyeg árusoknak adott el bélyegeket, mondja meg, honnan szerzett annyi bélyegot?

Vádolt. Igaz, adott el bélyegeket, de azok nom voltak használtak, nem voltak felülbélyegezve, vagy átírv, olyanokat adott el, melyeket részint elromlott beadványokról vett le, részben pedig újak voltak; vásárolta egyik bélyeg-árdtárból, s mert megszorított, egy másik bélyeg-árdtárból árleengedés mellett eladta.

El-nök. Felmerül, hogy ön használt bé-lyegeket szerzett Macedonfi P. Vinczétől, mi ezírra kellett az?

Vádolt. Igaz, Macedonfiól néhány végrehajtási végzést elkért, minthogy azokon oly bélyegek is voltak, melyek nem voltak felülbé-lyegezve, megváltja azokat, bélyegeket használ-ni akarta; de nem használta.

Macedonfi P. Vincze. Nem való vádlott azon állítása, hogy a föle elkért bélyegek kö-zött olyan is lett volna, mely nem volt felülbé-lyegezve, nem is lehetséges az, miután a kiadott végzések az ígató hivatalba áthélyegeztetnek.

Ü g y é s z. Kétségen kívül, miszerint ön azon bélyegeket abból a czélból szerezte meg, hogy ismét használja.

Vádolt. Nem is használta, mert az azo-kon látható felülbélyegző a telekkönyvi ígatói bélyegével nem talál.

El-nök. Ugyde a polgári ígatói bélyeg-zője a telekkönyvéhez hasonló, annyira, hogy a tévtúra vezetésre oly bélyeg alkalmas lehetett, mely a polgári ígatói bélyegzőjével volt felülbé-lyegezve.

Vádolt. A bélyegek forgalomba hoz-a-talát sohase kísértette meg.

El-nök. Felmerül, hogy ön, a Rubin La-jos-féle ügyben, egy föllebbezésről levette a 20 forintos bélyegot, és a helyett egy más, használt bélyegot illesztett a beadványra, aként, hogy a bélyegzőt a bélyegen már láthatóvá tett felülbélyegzésre illesztette.

Vádolt. Ez rágalom.

Előhivatik Sava, ügyvéd Ambros Endre, ki szemébe mondja vádlottnak, hogy a Rubin La-

zár-féle ügyre vonatkozólag direct beüsmérest tett előtte, miszerént a föllebbezési beadványon volt jó bélyegot használttal cserélte ki, de az a felsőbb bíróságoknál „elcsúszott.” Szemébe mon-dja továbbá, hogy tanú előtt egy immár használt bélyegot ismét felülbélyegezett.

El-nök. Láthatja ön, hogy a tanúvallomás is megerősíti ezt a tényt, miszerint ön, a már használt bélyegeket ismét felülbélyegezte.

Vádolt. Tanú téved. Megengedi azon-ban, hogy egy felülbélyegezett bélyeg áthélyeg-zését látta tanú, úgyde, az csak úgy történhe-tett, hogy a valódi bélyegot az egyszeri leltés-sel nem sikerült szabatosan megbélyegeznie, ezért másodsor is reá illesztette a bélyegzőt. Azt hiszi, hogy ezzel kötelességét teljesítette, és nem követett el büntényt.

El-nök: A beadványokhoz mellékelve vol-tak bélyegek, borítékban, ezeket ön az iratokra ragasztotta és áthélyegezte. Az államnyomda igazgatósága véleménye szerint, a sok között — több olyan találatott, melyek többnyire voltak használva.

Vádolt: Beüsméri, hogy szabálytalan-ságot követett el a bélyegek felragasztásával, de ő az iratokhoz mellékelte bélyegeket használta e czélra, valaki más cserélhetke ki azokat. A fel-raasztást pedig szabály ellenére is, abból az okból, mert el nem zárhatván, másnap reggelig attól tartott, hogy valaki elsajátítsatja.

Ü g y é s z ezeket a bélyegeket is ön bé-lyegezte felel, hogy eshetik az, hogy az illeték bélyegek között is vannak kétszer bélyegzettek.

Vádolt e kérdésre habozva jegyzi meg, hogy az államnyomda igazgatósága által adott véleményt nem üsméri, de különben a bélyegek, használt állapota kikérthette figyelmét, a mi csak legfőbb figyelmetlenség lehet, nem pedig gonosz czélzat.

El-nök: Felmerül, hogy ön feleknek ügy-ét intézte, bélyegkiadás czimén összegeket vett fel, de kötelezettségének eleget nem tett, a bélye-gek árát elköltötte.

Vádolt: Bélyegre egy krajczárt sem vett fel; általában vállalta a munka teljesítését, bélyegkiadás czimén külön nem vett fel pénzt, e szerint azzal, mint bizományról nem köteles számolni, csak polgári kereset tárgya lehet ez a kérdés.

Ü g y é s z: A vallomási jegyzőkönyvekhez önnek eredeti nyugtái vannak csatolva, melyek-ben elősméri, hogy bélyegre meghatározott ösz-szegeket vett fel.

Elébe tartották az okmányt.

Vádolt: Elősméri, hogy a bélyegfedez-et czim alatt felvett összegeket nyugtázta, de csak a megbízók megnyugtátása végett, hogy a pénzátvétel, számadára nem kötelezte magát, A feleknek azért nem teljesítette a felvállalt munkát, mert a közbejött nyomozat folytán meg lett gátolva abban, de neki szándéka volt tel-jesíteni kötelezettségét.

Ezután felolvastatt a szakértői szemle-jegyzőköny, számos tanúvallomási jegyzőkönyve és vallott bizonyítványai, az elnök fölkérte a közzváltót, hogy végindítványt tegye meg.

NAPI HIREK.

Helyi hírek.

— **A városi** képviselő-testület tegnap (márczius 5.) délután tartott közgyűlése néhány tezik kihirdetése után, a polgármester indítvá-nyára a városi tisztviselői karnak azon okból, mivel a revidált szervezeti szabályrendelet még nincs helybenhagyva a kormány által s így a tisztújítást is még nem lehet megtartani: felha-talmazást adott az ügyek továbbvitelére addig, míg a tisztújítás keresztülvihető leszen s egyut-tal a még szintén meg nem erősített budgetre indemnityt adott. Ezután két miniszteri leirat ol-vastatik föl. Az egyik szerint a középkereske-delmi iskolára utalványozott a közoktatási mi-niszter évi 1500 frt. segélyt, mihez képest a ta-nács megbízott az iskola végleges szervezése tárgyában az iskolásokkal, kereskedelmi társu-lattal és iparkamarával egyetértőleg részletes ja-vaslatok és terv előterjesztésére. A másik leirat-ban belligyminiszter tett némi módosítást a re-vidált nyugdíjszabályzatra; e módosítások egyi-ke a tanács javaslatára egészen kihagyottak, a másik módosítás pedig a jogtgyi szakosztály szövegezése szerint fogadtatott el. A taresai jó-szág 1402 frt., a Kis-Taresa pedig 1516 frt. ha-zsonbér mellett kiadatott Rosenberger Samunak s illetőleg — az utóbbi — a mézáros-társulatnak, mint egyedül jelentkezett árverező haszonbérőnek. Az utóbbián Szabó Ist., Biró Mihály és Hirschfeld 3. képviselők felszólalása után a tanács uta-sítottak, hogy az illető szakbizottságok vélemé-nyezése alapján tegyen annak idejében előter-jesztést a Füléres nevű városi legelőn felállítan-dó szűzgyűlly tárgyában. Ezek után többrendbeli jutalmazás s illetőleg segélypénzt szavaz meg a közgyűlést, meg pedig 400 frtnyi fizetéssel ellátott 6 városi írnoknak egyenkint 20—20 frtot, Markó E. rendőrbírónak 5 évi rendkívüli mun-kásságáért 200 frt., Czecz Gyula borfogyasztási adóhivatali könyvelőnek 120 frt., Stark A. vá-m-felügyelőnek, Beddi L., Lezsák S. és Várad L. borbírtokosoknak egyenkint 40—40 frtnyi jutal-

mat. Ezekon kívül tudomásul vette a számvéviszék két jelentését megvizsgáló számadásokról s Wertheimer J. és társait, mint malomhaszonbérloket bérbeengedés iránti kérelmekkel elutasította. Végül dr. Haller K. interpellációjára tudástl vettek, a polgármester és főkapitány abbéli felvilágosításai, hogy az árvízveszélylyel szemben meg vannak téve a szükséges intézkedések Szász D. indítványára pedig elhatározott egy hétégtag bizottság kiküldetése, mely a lépő tisztviselők 6 éves munkálkodását lesz hivatva megvizsgálni s arról a bizottságnak jelentést tenni; a választás azonban a legközelebbi rendkívüli közgyűlésre polgáratott el. Ezzel a közgyűlés feloszlott.

— **A Szamos** vize a hirtelen beállott olvadás következtében tegnapelőtt és tegnap egészen feldagadt, sőt tegnap (márcz. 5.) a hídélvén, valamint a majorok között ismét épen úgy kiöntött, mint Deczemben. Természetesen a jégtorlás volt ezúttal is az áradás főoka, amelyben a víz felhagott a nagy mértékben, meg és feltorlódott jégre; ezáltal niveauja fölemelkedett az utcaak színvonaláig s már tegnap délután mintegy 60 házról kénytelen volt a lakosság kiköltözni. Egyébiránt a tanács és rendőrség minden intézkedést megtett arra az esetre, ha a kiöntés az esetleg bekövetkező még gyorsabb olvadás és a gyalui havasokról netaian meginduló áradat, — ami különben még nem következett be — fokozná a vízállás emelkedését. A jegelés teljes erővel foly mind a Nagy-, mind a Kis-Szamoson; a tisztítók készen állanak az esetleges mentésre, fáklyák, stb. készen állanak s a veszélyezett utcákon és helyeken az örködés éjjel is tart. Még eddig azonban nincs mit félni nagyobb veszedelemről s különben is minden az időjárástól függ.

— **A márczius** 15-iki ünnepélyt rendező bizottság, az Ábrahám Antal úr ügyvédi irodája helyiségebe márczius 7-dike d. u. 5 órára tisztelettel összehívom. Deák Albert, elnök.

— **A Hillária** dal-egylet választmánya f. évi márczius hó 5-én d. u. 6 órakor a titkári irodában ülést fog tartani; tisztelettel kérem a választmány t. tagjait, indítványait a szokott módon aláírtul bejelenteni szíveskedjenek, Kolozsvár, 1880. márczius 3. Szilágyi, titkár.

— **Ertesítés.** A kolozsvári polgári lövész-egylet ez évi rendes közgyűlését vasárnap 7-én délelőtt 10 órakor fogja megtartani, a városház közgyűlési termében, melyre az egylet részlegje birtokosai ez alkalommal újból is tisztelettel meghívotnak. Kolozsvárt, 1880. márczius 5-én.

— **Köszönet nyilvánítás.** A kolozsvári takarékpénztárigazgatósága a kolozsvári és kolozsmonostori rokkant-tüzelőt alaptörvény gyarápítására 50 forint adományozott. Ugyan e célra a helybeli kisegítő-pénztár szövetségét igazgatósága 25 forint kegyeskedett pénztárunkba beszoigáltatni. Városunk e két kiváló jótévi intézetének a magunk és társ-egyletünk nevében ezennel halás köszönetünket nyilvánítjuk. Az önkéntes tüzelő-egylet parancsnokságától. Kolozsvárt, 1880. márczius 4-én. Deák Pál főparancsnok. Markovics Antal, segéd-tiszt.

— **A legújabb színházi divat,** mint az Ellenőr írja, kétértelmű az, melynek első jelenségét most látjuk Kolozsváron. Békessy Irma kisasszonyt egyik szerepében megkritizálta a „Kelet“ munkatársa, mire a kisasszony a „M. Polgár“-ban nyílt levelet intéz a „Kelet“ szerkesztőjéhez, s elmondja, hogy a tudósító rövidlátó, s mivel játékára megfigyzéseket tett, bizonyára nagyütlőlő; azonkívül a toilettékhez ép oly kevéssé ért, mint a megrótt Musette szerepét sem tudta föllozni — a szegény kritikus! Békessy kisasszony aztán megmagyarázza neki, hogy érte meg.

— **Új könyvek.** A következő új könyvek küldettek be szerkesztőségünkbe: „Hivatalos jelentés a Párisban 1878-ban tartott egyetemese kiállításról“ tartalma: Papir, nyomdászat és térképészet, szerkesztették: Posner Károly, Falk Zsigmond, Déchy Mór. Ára? „Sieben Jahre in stid Afrika“ második és harmadik füzeté, saját útazásai nyomán írta dr. Holub Emil. Az igen csinos kiállítás és eredeti szép képekkel illusztrált műben a szerző élményeit; kutatásait és az africai vadászatait írja le. A „Keresztényen magat“ ez évi első füzeté érdekes tartalommal. „A honalapító emlékszóbor kérdése“, függelékül: „Pár szó az orsz. m. k. zeneakadémia új-jászervezéséhez“, írta Borsodi Szilágyi Dezső építés, a két térképpel ellátott mű Türr István altábornagynak van ajánlva. Ára 80 kr. A magyar szabadságharc története“ folyó-irat 21, 22, 23, 24, 35 füzeté, több táj- és arczképpel illusztrálva. Egy-egy füzet ára 20 kr.

Hazai hírek.

— **Keresztelő az uralkodóházban.** A hivatalos lap tegnapi számának élén olvassuk a következőket: Márczius hó elsején, hétfőn, déli 12 órakor ment vége Károly Salvator főherceg és Mária Immaculata főhercegnő ö császári és királyi fenségek újszülött fiának keresztelése, — király ö felségének, valamint királyi ö fensége Rudolf trónörökösnek és a felséges uralkodóház jelenleg Bécsben időző tagjainak, végre a főbb udvari méltóságoknak jelenlétében, Károly Salvator főherceg ö fensége

palotájában. A szertartást dr. Kutschker bíbor-nok hercegekre ö emineenciája végezte. A keresztelendő főhercege Rainer Salvator nevet nyert. A keresztatyát Rainer főherceg királyi fenségét, Lipót Salvator főherceg királyi fensége képviselte.

— **A sz.-udvarhelyi jótékony nő-egyesület** választmánya által kinevezett rendezőbizottság tagjai u. m. özv. Korondi Mózsné, Szabó Domokosné, özv. Hickmann Gusztávné, Rápolti Domokosné, özv. Koréh Istvánné és Zajzon Ferencné, özv. Szabó Mártonné elnökléte alatt február hó 14-ik és 21-ik napjain a városháza termáiban két tánc-koszorú rendeztek 50 kr. belépti díjjal és azon határozattal, hogy a bevétel fele az egyesület pénztára, fele a helybeli kisedővoda javára fordítottassék. Felülfizettek: Ugron Lázárné 1 firt 50 kr. Szabó Mártonné 50 kr. Konecz Lajosné 2 firt. Jakab Gyula 1 firt. Kassai Lászlóné 1 firt. Konecz Armin 1 firt. Balázs László 50 kr. Szászrégeni Vadrina István 50 kr. Összes bevétel volt 143 firt. Kiadás 63 firt 69 kr., ezt levonva, maradt tiszta jövedelem 79 firt 31 kr. Sz.-Udvarhelyt, márt. 1-én, 1880. Özv. Szabó Mártonné, rendezőbizottsági elnök. Zajzon Ferencné, egyleti jegyző.

— **Az elválások** Nagyváradon tekintélyes számar emelkedtek két hónap óta. A lelkészek alig győzik békéltetni a feleket. Szerencse azonban, hogy sokan akadnak, a kik átadják a hivatalos herce-burezt, s a helyett, hogy megjelenének a békéltetésen, levélben értesítik a lelkészt arról, hogy megbékültek.

— **Félrevert harangok** zűgása riasztá fel a napokban B.-Ujfalú lakosságát. Ezzel jeleztetett ugyanis, hogy a Berettyó készült elhagyni medrét s elönteni úgy B.-Ujfalut, mint a Berettyó másik partján levő B.-Szt.-Márton. A lakosság a két helyet összekötő híd felé rohant. Innen fenyegetett a veszély. A vést elhárító munkálatokat Papp Tamás szolgabíró vezette. A lakosság buzgóan támogatja öt működésében s a válvéltet fáradozás következménye az lett, hogy a retgett jégtorlasz megindult s a környék ez alkalommal megszabadult a komolyabb veszélytől.

— **Zeneművek.** Pírnitzernél Budapestén ismét két zeneszerzemény jelent meg. Az egyik: Magyar dalok és táncok. Zongorára Alt-schul Rezsőtől. Ára 75 kr. A másik: Barcarolle. Paroles de Th. Gautier, musique de M. Schütz. Ára 75 kr.

— **Jégzajlás.** A tegnap délután váratlanul megindult jégzajlás, mint az „Ellenőr“ írja, melyet a fővároson alul csaknem az egész folyam mentében észleltek, döntő befolyással volt a főváros sorsára, mely most már teljesen nyugodt lehet. A víz egyre apad, lent a zaj háborítlan lefolyást talál s az árvíz-bizottság talán még ma délután feloszlík. Ujjabban a jég megindulását jeleziik Kalocsáról, Tólnárol. De feltől-ről is kedvezőbb híreink jöttek. A jég több helyen megcsuszott, a mi töredezettségére enged következtetést s remélhető, hogy rövid idő múlva ott is megindul a zaj s a komáromi torlasz, mely máris óriási károkat okozott, végkép elpusztul. A fővároslnál egész délelőtt csekély jégzajlás volt.

— **Az árvíz a Rábaközön.** A nagy csapásról, mely a Rábaközt sújtotta, a Sopron márcz. 3-ki számában czekek írja: Sulyos csapást mért a gondviselés arra a szerencsétlen Rábaközre. Élhalálalál kítd a szegény nép, nincsen vetőmagja, és most meg a Rába bösz árjai elszakították a Megág töltést és a vad elem ölnyi magasságban zuhogva hőmpölög a part melletti községekre és földekre. Vasárnap éjjel Sobor községét elöntötte a víz és estig 30 ház omlott össze. Árpást szintén elöntötte. A vasuti töltés is veszélyeztetve van. A nép alig bír menekülni; hogy csak életét menthesse, ott hagyja minden ingó-bingó vagyonát. Simon Ödön alispán ur tegnapelőtt reggel a helyszíre utazott és a borzasztó nyomor enyhítésére 5000 forint vitt magával, azonkívül a kormánytól távirati uton kért segítséget.

— **Álmodozás.** Egy ábrándos lelki anya következő felség-folyamodványt intézte király ö Felségéhez, mint a „Nagyvárad“ írja: „Felséges Császár s Apostoli Király, Legkegyelmesebb uram! Örökös hódoló tisztelettel és alattalói hűséggel bátorkodom Felségedhez térdre borulva azon kérelemmel járulni, miszerint az 1871. év január 5-én történt férjhezmenetelem első éjjelén az ég megnyílván álomban s ekkor a Mindenhátót egy kis templom előtt láttam állani hét király környezetében, s felem jobbával intve e szavakat mondá: „hét gyermeked fog születni, melyből kettő nagy vitéz lesz“ — ekkor a jelenet oszlani kezdett előttem s egy a királyok közöttli szivárvány színű szalaggal válan ereszkedett felém, s ebben Felséges királyomat üsmertem fel, ki is ezen szalagot oly utasítással nyújtá át nekem, miszerint ha fiam születnék öt kérjem fel keresztapának, a szalagot pedig fogadjam el keresztapai ajándékba; ugyancsak 1875. július 15-én midőn László fiam született, nem különben 1877. november 6-án Ferencz fiam születésekor végre harmadik, mely mai napon született megérzésénél szinte a fentebbieket láttam, ugyanazért ismételtlen örökös hódoló tisztelettel és alattalói hűséggel térdre borulva bá-

torkodom Felségedhez keresztényi kötelességemnél fogva is járulni, hogy a most f. év február 8-án született fiam keresztapái és anyaságát (!) itt Nagyváradon utca szám legkegyelmesebben elválnai és ez által nekünk szülőknek határtalan örömet szerezni s minket örökös halára kötelezni méltóztassék; halálunk után pedig gyermekeinknek atyaságát elfogadni s rölök tetszés szerint gondoskodni kegyeskedjék. Alázatos esedezésünk megújítása után örökös alattalói hódoló tisztelettel maradunk Nagyváradon febr. 9. 1880. Felséges Császár s Apostoli király Legkegyelmesebb Urunknak legalázatosabb hű alattalói“ — Folyamodó álma a keresztapására vonatkozólag azonban nem teljesült, a mennyiben a Felség személye körüli miniszter értesítése szerint „az e részben legfőbb helyen követett elvek folytán kérelme figyelembe vehető nem volt.“

Vegyes hírek.

— **A Gotthárd-alagút** olasz és svájci ágának helyes összetalalkozását e hó 2-án állapították meg. A munkás, ki a kutató fúróval először tüttet a valaszlatat, Celestin Negaraviglia olasz ember; hirtelen visszahúzta a fúrt, atkialtott a lyukon: „Bon jour,“ aztán lámpa nélkül, négy kilométernyire futott a sötétben, hogy megatviratoztassa az örömhírt. Azt a munkást, ki a falat szétrobbantó utolsó dynamytöltést sütötte el, Pietro Chirionak hívják. Mindkettő az alagútépítés megkezdése óta dolgozott az aknában. A Német császár, az olasz király, Bismarck, Cairoli, mind az öröm hangján fejezték ki tiszteletüket a munkának s földvölzők a nagy eseményt. — Az alagút hossza 14-950 kilométer, tehát több mint két földrajzi métföld; a Mont-Cenis-tunnel — eddig a világ legghoszszabb alagútja 12-233 kilométer hosszút; a gotthárdi tehát 2-717 kilométerrel haladja túl.

— **A konstantinápolyi** összeesküvésről, melyről olyan sokféle hírek szállongtak, most a következőket írják Konstantinápolyból: Aristerchi bey, unokaöccse az egykori berlini török nagykövetnek, renegát, s török nevén Seif-Ullah bey, sajtáságos módját találta annak, hogy pénzt szerezhessen magának; folytonos aggodalomban tartja ugyanis a szultánt s összeesküvések, fondorkodások hírével árasztja el. Eljárásának módja fölötté egyszerű. Készített bombákat és gyuanyagokat, elhelyezte valamoh, aztán értesítette a rendőrséget, magának természetesen jókora összeget szerezvén költségekre, melyek a nyomozásokra voltak szükségesek. Ez magyarázza meg, hogy az utóbbi időben annyit hallottak merényletekről a szultán élete ellen. Az egész dolognak, kiderítlvén alapja, az lett komolyabb következménye, hogy Aristarchi beyt, ki különben hadsége volt a szultánnak elötagi, s a császári palota minden volt keresztény hivatalnokát elbocsátották a szolgálatból.

— **Koronás főlk életbiztosítása.** Eugenia császárné megbízotta Rouher, folyamodott a biztosító társasághoz, melynél a császárné élete aszkekuralva van, hogy ennek engedtessek el ama tíz százalék többlet fizetése, melyre minden koronás fő köteleztetik, tekintettel a „specziális risico“-ra. Vajjon akadna-e a mostani dynamitos napokban olyan vállalkozó társaság, mely elfogadná a muszka ezár élet biztosítását. Mert ennél igazán nagy a „specziális risico“.

— **Bányaszerencsétlenség.** A freibergi Ábrahám aknába vasárnap este tizenegy bányász ereszkedett le dolgozni. Egyszerre le-tört alattok a fahíd s valamennyi lezuhan a szörnyű mélységbe, estőkben egymásután törve le több hidat. Tizenegy szörnyet halt, három pedig életveszélyesen megsebesült.

— **Hugo Victor és Augier.** A nagy költő és a kittingő drámaíró tudvalevőleg jóbarátok, bár politikai nézeteik homlokegyenest ellenkeznek. Egy nap ismét a politika került szóba. „Vallja csak be“, mondá Hugo nevetve, „ön iszonyatos egy reakzionarius s ha az ön kezébe kerülne a hatalom, fejemet venné.“ — „Venném bizony,“ felelt Augier szintén derülten, „csakhogy a magam számára.“

Utolsó hírek.

— **Bécs,** márcz. 4. A „Polit. Corr.“ Konstantinápolyból érkezett jelentése hiteles részleteket tartalmaz a szultán által elfogadott török-montenegrói határvonalról, melyet a porta tegnapelőtt hivatalosan közölt Corti gróffal, az olasz nagykövettel. A szultán elrendelte, hogy Komaroff orosz ezredes temetése nagy fénynyel és katonai tiszteletadással történjék meg.

— **Pétervár,** márcz. 4. A Loris-Melikoff gróf elleni merénylet elkövetőjét először a városkapitány hallgatta ki. A blüntettes azt vallotta, hogy ö kikeresztelkedett izraelita és a minszki kormányzósnál való, hol a gymnaziumi tanfolyamot végezte. Neve Meladetzki Hypolit. A merénylő többek közt azt mondotta: társai meg fogják gyilkolni Loris-Melikoff grófot; ha nem ö általa, — egy második általa, ha egy másodiknak nem sikerülne, egy harmadik fogja azt végrehajtani; Melikoff nem sokára a merénylet után a ezárhoz ment, aztán számosak látogatását, többek közt a trónörökös és a többi nagyhercegeket fogadta.

A „KELET“ magántávirata.

Feladott Budapestén, 1880. márt. 6-án 1 ó. 30 p. éjjel. Érkezett Kolozsvárra, 1880. márt. 6-án 2 ó. — p. éjjel.

A költségvetési vita tárgyában a képviselőházban holnap lesz szavazás. Meladeczkit, ki Loris-Melikoffra lött, ma felakasztották.

CSARNOK.

„S z o á r é“,

— Kisvárosi életkép. —

Szándékosan írtam le, ilyen népszínházi helyesírással, életképen ezimét, szándékosan, de jogosabban, mint a nevezett intézet színlap szerkesztője teszi! Mert ha a népszínháznál a könyvnyíverű Serpolette-t: Szerpoletnek, a szende Germain: Zsermének és (hogy a férfi névre is a „Kornevilli harangoknál“ maradjak) a rakonzátlan Grenicheux-t Grenisönek lehet magyar suttasozni, akkor minden utógondolat nélkül vehetem papírra, ezt a mi kedves soirénekat is áttilás „szoaré“-ban, mert ez már nem is franczia többé, hanem elvitáztatlanul magyar! Högnye is? mikor már a nevét is olyan jól alkalmazzuk, mondván egy kevéssé ebéd után kezdődő időtöltést „szoaré“-nak, tehát estélynek, a minek különben csak az a ferdesége van, hogy mikor csakugyan „szoaré“ lehetne, akkor:

Még egy utolsót forognak

S haza mennek a lányok . . .

Határozottan kisvárosi specialitás. Vannak ugyan elsőrendű városokban is ilyenül összejeveletek, hol épen úgy kezdekik a házagptól „hogy vagy?“-ok hosszadalmas sora után ásitással a mulatságot, — de ezek összehasonlíthatlanul „fesztebbek“ (Hódító szalon kifejezés.) Mert míg az Etelka néniék „parkettirozott“ szobájában kényelmesen betülhetünk a „fotélba“ s jóízű bizalmassággal szólhatjuk meg. . . ah! ezer bocsánat — emlegethetjük egyik-másik ösmerőstünket, addig a „magasb körök“ arslánjainak sokoldalú szorakoztatási képességüknek minden erejét harcászorba kell állítani, nehogy egy „unalmas ember“-féle kitétel megingassa szalonképességük hitelét. . .

Egy estélyen: kellemesen s z o r a k o z u n k, míg egy kisvárosi „szoaré“-ban: kedélyes mulatságot találhatunk fel.

Az utóbbiban különösen, a lányok jellemét ha nem is, de jellemző vonásokat természetből igen könnyen fölismerheti a figyelmes szemlélő. Többnyire vasár- és ünnepnapokon tartván az ilyen összejeveletek, itt mondatnak el aztán, az egész hét alatt tapasztalt dolgok, látott események. Rejtegetett kebeltitkok itt sügatnak a fölvarott fülekbe.

Közfigyelem tárgyai ilyenkor az egymásnak szánt személyek. Ertem ez elnevezés alatt azon szerencsés halandókat, kik közül az egyik képes volt fiatal leánynak, a másik meg fiatal embernek születni és (néha egész ártatlanul!) a társaság által szerelmeseknek nevezetnek ki s arra ítéltetnek, hogy minden tekintetüket, mozdulatjokat, joga legyen a még semleges kedélyállapotban levőknek figyelemmel kísérni. No de a vallomások pillanatjai, mint minden boldogságé, igen rövidiek, és egy pár megnyugtató, vagy fölvilágosító válasz után, szerelmesek és nem azok tábora — legalább látszólag — egybeolvad s előttünk áll egy valóságos életkép, telve elevenséggel, pezsgő étellel, s nyílvén csak a gondolati újjírók teremhet magának!

Egy kedélyes franczia író, a ki — közebe legyen mondva — utolsó pillanatáig rajongott a szépnemért, oda nyilatkozott, hogy a nők nem képesek unalmas levelet írni, ez csak a férfiak kizárólagos tulajdona. Hogy milyen egyoldalú e megjegyzés,] mindjárt kittingik, mihelyt a nők társalgási képességére gondolunk, mely tulajdonságukat tudvalevőleg egy-egy ilyen „szoaré“-ban tetőpontra szokták ragyogtatni. Telhit, nemcsak levélírásban, de a társalgásban sem unalmasak a nők soha! Ha valaki kétkedő mosolylyal fogadja e soraimat, figyelemzetem egy közmondásunkra, mely szerint: a hol három nő gyakorolja egymás közt emlékezőtehetségének élesítését, (szóbeli kivételben . . .) ott legalább is három annyi hallgatni valója van a füleknek, mintha ugyanannyi férfi társalogna egymással. . . Bár e megjegyzést többnyire csak nagyütlőlő férfiakól hallottam, méntésgére mégis fölhozhatom, hogy nagyon elhasznált közmondás. Igen méntésgére. . . Mert azon közmondások rejteneik legtöbb igazságot, melyek a legközönségesebbek. De mi „szoaré“-ban vagyunk, és itt nem illik sem sugdosódás sem a vitatkozás. Nézzünk körül ujra . . .

Telhit nagyon élnek, zajosak az ilyen „szoaré“? oh igen, és főleg tarkak jelenéseikben. — Mikor már tulesett a társaság a névjegykosár tartalmának (ki tudja hányszor?) vizsgálatán, „album“ lapozgatásokon, czélzatos szavak hajhászásán, egyszer csak fölhangzik a jelző: „Játszunk valamit!“ Hűséges viszhangként felel reá egész kar: „De mit? Mit?“ Mire aztán megkezdődnek a közvetítő tárgyalások, a hol egyes indítványok sobse buknak meg, legfőbb mellőztetnek, hogy később mint újdonságok

bódítsanak. Üdvözöllek patriarchalis „Kertészedi!“ Te vagy az a játékon tűndér, a ki balzsamos lehelettel elannyira feledtetsz mindent, hogy lelkesülten igyekszik mindenki magának kérni, a kiket csak ott lát ülni a körben felállított székeken: „Nekem kell az egész!“ Pedig bizony egyiknek sem kellene (már ha választani lehetne. . .) még kettő se, hanem igen, az az egy, a melyikért odaadná az egészet.

Hát te sokoldalú: „Hogy tetszik? Bár semmi rokonságban nem állasz a Shekspere „A hogy tetszikjével“, már határozott vonásokkal rajzolsz. Megmutatod csalhatatlanul, hogy kinek melyik nem tetszik. — „Milyen is? . . .“ kérdi kisésszokatlan komolysággal a bejövő, mert akár iruló-pírló leány, akár „zsenuirung nélküli“ fiatal ember a kezdezősködő, bizonyos benne, hogy a mig oda kinn várt, az alatt öt tették föl neki. Ugyis kitalálja s csak úgy szokásból kérdezősködik a tájékozott tulajdonságok után. Ha nem találja ki zálogolás történi. Csak hogy olyan szépszemű, gyöngéd végrehajtónak édes örömet enged a gavallér s egy dallal vagy szavallattal váltja ki zálogát később. Ez a szerencse inkább azokat éri, kikről tudva van, hogy képesek adni valamit cserébe.

Becsöngetik a kinn várakozót a „Stil muzikra.“ E esüdes német elnevezés egy oly játéknak adatott, melyben a bejövőknek, egy játszó által kézben tartott pohár csengése vagy némasága szerint tájékozni kell magát, közel jár-e? a tárgyhöz, mit megérteni vagy néha épen megcsókolni kell. Ha felösméri a fölitélt, melylyel kiválthatja magát, megnyeri a játékot, s kezdi azt ujra — más. E közben föl-től cseng a pohár, míg a társaság nevetve kíséri, egyik-másik ügyetlen tapogatódzásait. (Vége követk.)

IDEGENEK KOLOZSVÁRTT.

márczius 4-én.

Nemzeti szálloda.

Kapponer Frigyes kereskedő Bécsből. Deutsch W. utazó Klattanból, Gonsony János ügyvéd Bottonyáról, Falin Robert utazó Drezdából, Aicheller F. kejeskedő Mannheimből. Brammer Henrik kereskedő Bécsből, Csánády Gyula Budapestről, Schlatterbeck Henrik kereskedő Bécsből. Tausig F. kereskedő Bécsből, Eigel János kereskedő Budapestről.

Hungária szálloda.

Lipóth Sámuel kereskedő N.-Váradról, Sgalitzer S. kereskedő Budapestről.

Biasini szálloda.

Tatrosy Mór kereskedő Deésről, Frank János birtokos Deésről, Körök József tanár Ujfalváról, Bartha István körjegyző Kékendről, Temesvári Gerő tiszt. Vasas-Szt-Iványról, Soltesz Henrik erdő-beelő Beszterczéről. Turanszky Márcel birtokos Gümörből, Neubauer Frigyes utasó Bécsből. Gutmann József kereskedő Sz.-Régenből, Egyed Gusztáv tanárjelölt Egerből.

3 Csillag szálloda.

Blum Lázár és Lipót Nagy-Lajórol. Blum Ábrahám Sz. Pontekről.

HIVATALOS ARFOLYAMOK a budapesti áru- és értéktőzsdén 1880 márczius 5.

Magyar aranyjárdék	100,85
Magyar vasuti kölcsön	118,25
Magyar kel. vas. államköt., I. kibocsátás	79.-
Magyar kel. vas. államköt., II. kibocsátás	92,50
Magyar kel. vasuti államköt., 1876. évi	82.-
Magyar nyerevény-sorsjegyi-kölcsön	112,75
Magyar szőlőüzemna váltási kötvény	91,25
Magyar földterhermentesítési kötvény	89,50
Magyar földterherment. kötvény záradékkal	89,25
Temes-bánati földterherment. kötvény	87,50
Erődyi földterhermentesítési kötvény	88,50
Horváth-szlavon földterhermentesítési kötv.	—
Osztrák járadék papírban	70,50
Osztrák járadék ezüstben	71,60
Osztrák járadék aranyban	85,50
1860-iki államsorsjegyek	128,25
Osztrák-magyar bankrészevény	835.-
Osztrák hitelintézet részevény	280.-
Magyar hitelbank-részevény	290.-
Erdő	—
Cs. és kir. arany	558.
20 frankos arany	945.
Német birodalmi märke	58,10
London (3 havi váltókért)	118 20

Kéler Ilona jutalomjátéka.

Nemzeti színház.

Bérlet 143-ik szám.

Kolozsvárt, szombaton 1880. márcz. 6.

A

LOVOODI ÁRVA.

Szímű 4 felv. Irta Birchpfeiffer Sarolta. Fordította Szigligeti Ede, Rendező Molnár.

Kezdeté 7 órakor. Vége 10-kor.

Felölös szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

BÉKÉSY KÁROLY.

M. k. államvasutak MENETTERVE, keleti vonal.

Ervényes 1879. évi május hó 15-étől.

Nagyvárad—brassói irány.

Allomások		Személy- vonat		Vegyes- vonat		Menetjegy árak			
		2. sz.		12. sz.		II. oszt.		III. oszt.	
		óra	perc	óra	perc	frt.	kr.	frt.	kr.
Nagyvárad (Vendéglő)	Elind.	4	50	5	20	6	02	4	30
Rév	"	6	14	7	38	4	17	2	97
Csucs (Vendéglő)	"	7	16	9	12	2	83	2	02
Bánffy-Hunyad	"	7	53	10	08	1	96	1	40
Egeres	"	8	38	10	59	1	11	—	79
Kolozsvár (Vendéglő)	"	9	28	11	59	—	—	—	—
Kolozsvár	Elind.	9	44	12	23	—	—	—	—
Apahida	"	10	06	12	52	—	53	—	37
Gyéres	"	11	34	2	55	2	04	1	46
Kocsárd (Elágazás M.-Vásárhely felé)	Érkez.	12	08	3	35	—	—	—	—
Kocsárd (Vendéglő)	Elind.	12	18	4	03	2	72	1	94
Maros-Ujvár	"	12	26	4	14	2	99	2	14
Felvincz	"	12	33	4	24	2	96	2	14
Nagy-Enyed	"	12	57	5	06	3	50	2	50
Tövis (Elágazás Gyulafehérvár felé)	Érkez.	1	17	5	37	—	—	—	—
Tövis (Vendéglő)	Elind.	1	45	6	12	4	05	2	90
Karácsonfalva	"	2	13	6	52	4	69	3	35
Balászfalva	"	2	28	7	27	4	95	3	53
Hosszu-Aszó	"	2	45	7	50	5	66	4	04
Mikeszása	"	3	01	8	15	5	66	4	04
Kapus (Elágazás Nagy-Szeben felé)	Érkez.	3	19	8	39	—	—	—	—
Kapus (Vendéglő)	Elind.	3	29	9	16	6	05	4	32
Medgyes	"	3	49	9	51	6	44	4	61
Erzsébetváros	"	4	22	10	47	7	16	5	10
Szegesvár (Vendéglő)	Érkez.	5	00	11	42	—	—	—	—
Szegesvár	Elind.	5	10	11	57	8	01	5	73
Héjasfalva	"	5	28	12	27	8	41	6	00
Erked	"	6	06	1	15	9	03	6	45
Homoród-Kőhalom	"	7	07	2	40	10	10	7	22
Agostonfalva	"	7	56	3	45	11	08	7	01
Apáca	"	8	29	4	25	12	95	8	29
Földvár	"	9	01	5	07	12	17	8	70
Brassó	Érkez.	9	40	6	00	13	03	9	32

Brassó—nagyvárad irány.

Allomások		Személy- vonat		Vegyes- vonat		Menetjegy ára			
		1. sz.		11. sz.		II. oszt.		III. oszt.	
		óra	perc	óra	perc	frt.	kr.	frt.	kr.
Brassó (Vendéglő)	Elind.	4	10	10	10	13	04	9	32
Földvár	"	4	49	11	07	12	17	8	70
Apáca	"	5	20	11	54	11	95	8	29
Agostonfalva	"	5	48	12	40	11	08	7	91
Homoród-Kőhalom	"	6	38	1	50	10	10	7	21
Erked	"	7	38	3	24	9	03	6	45
Héjasfalva	"	8	12	4	17	8	41	6	00
Szegesvár (Vendéglő)	Érkez.	8	29	4	41	8	01	5	73
Szegesvár	Elind.	8	39	5	01	—	—	—	—
Erzsébetváros	"	9	18	6	07	7	16	5	10
Medgyes	"	9	53	7	06	6	44	4	61
Kapus (Elágazás Nagy-Szeben felé)	Érkez.	10	11	7	31	6	05	4	32
Kapus (Vendéglő)	Elind.	10	27	7	54	—	—	—	—
Mikeszása	"	10	46	8	20	5	66	4	04
Hosszu-Aszó	"	11	02	8	41	5	66	4	04
Balászfalva	"	11	22	9	12	4	95	3	53
Karácsonfalva	"	11	37	9	31	4	69	3	35
Tövis (Elágazás Gyulafehérvár felé)	Érkez.	12	03	10	10	4	05	2	90
Tövis (Vendéglő)	Elind.	12	33	10	35	—	—	—	—
Nagy-Enyed	"	12	55	11	17	3	50	2	50
Felvincz	"	1	17	11	49	2	99	2	14
Maros-Ujvár	"	1	24	11	49	2	99	2	14
Kocsárd (Elágazás M.-Vásárhely felé)	Érkez.	1	31	12	09	2	72	1	94
Kocsárd (Vendéglő)	Elind.	1	41	12	31	—	—	—	—
Gyéres	"	5	17	1	21	2	04	1	56
Apahida	"	3	44	3	20	—	53	—	37
Kolozsvár (Vendéglő)	Érkez.	4	05	3	48	—	—	—	—
Kolozsvár	Elind.	4	20	4	08	—	—	—	—
Egeres	"	5	12	5	22	1	11	—	79
Bánffy-Hunyad	"	5	58	6	23	2	96	1	40
Csucs	"	6	30	7	27	4	83	2	02
Rév	"	7	39	9	05	6	17	2	97
Nagyvárad (Vendéglő)	Érkez.	9	00	11	00	1	02	4	30

Kapus—Nagyszebeni szárnyvonal.				Tövis—Gyulafehérvári szárnyvonal.				Kocsárd—Maros-Vásárhelyi szárnyvonal.			
Állomások		Árak		Állomások		Árak		Állomások		Árak	
Vegy. von. 312. sz.	Minden nap	Vegy. von. 311. sz.	Minden nap	Vegy. von. 202. sz.	Minden nap	Vegy. von. 212. sz.	Minden nap	Vegy. von. 112. sz.	Minden nap	Vegy. von. 111. sz.	Minden nap
óra	perc	óra	perc	óra	perc	óra	perc	óra	perc	óra	perc
Kapus (Ven.) Ind.	10 40	N-Szeben (Ven.) Ind.	6 40	Tövis (Ven.) Ind.	1 37	Gy. fehérv. (V.) Ind.	11 41	Kocsárd (Ven.) Ind.	2 00	M.-Vásárhely Ind.	8 40
N-Szeben (Ven.) Erk.	12 35	Kapus (Ven.) Erk.	8 30	Gy. Fehérv. (V.) Erk.	1 09	Tövis (Vend.) Erk.	12 13	Maros-Ludas "	3 05	Csapó-Radnóth "	10 02
								Maros-Ludas "	3 58	Maros-Ludas "	10 55
								M.-Vásárhely Erk.	5 08	Kocsárd (Ven) Erk.	11 50

JEGYZET: A vastagabb számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 perczig számított éjjeli időt jelentik. — Az árak Kolozsvártól vannak számítva.

H i r d e t é s e k.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget és t. vevőimet, hogy az

**1880-ik évre
TELJES MAG-
árjegyzékeim**

MEGJELENTEK,

Viola ujdonság.
azokat részint már postára tettem, részint pedig még ezután küldöm.

Felkérem mindazon t. cz. érdeklődőket, különösen a t. gazdaközönséget, kiknek magárjegyzékeimre szükségük van: méltóztassanak engem egy levelező-lapon értesíteni s én készséggel fogok díjmentesen eleget tenni kívánalmaiknak.

(97) 2—3

Tisztelettel:

CSIKY IMRE,

fűszer- és magkereskedő Kolozsvárt.

EUCALYPTUS

SZÁJ-ESSENTIA

Dr. Faber C. M. cs. mexicói udvari fogorvostól

Fertőtlenítő fenntartó- és öveszköz

a szájhygienikus ápolására mielőbb behatások elleni védelmére

E szer az első és egyetlen készítmény, melyben az ausztriai „EUCALYPTUS GLOBULUS“ fertőtlenítő tulajdonságai a dr. Faber C. M. által feltalált és cs. kir. szabadalommal ellátott saját eljárás által hatványozva vannak. Hatás és alkalmazás: 1.) Elpusztít minden gombát és élősejt a szájban, meggyógyítja a fog romlását s odvas fogaknál a legjobb szer fogfájás ellen. 2.) A leggyakoribb szájbetegség, a dyphtheritis ellen. 3.) Beteg által lakott szobákban szétlocsolva, a léget ozon-fejlesztés által fertőtleníti és frissíti. 4.) A léleket legmakacsabb rossz szagát is roktön és hatékonyan eltávolítja.

Kiváló európai orvosi tekintélyek nagy száma constatálja az Eucalyptusnak saját gyakorlatukban tapasztalt gyógyhatásait. Bővebben a használati utasítás.

Egy flacon ára: I frt 20 kr. o. é.

Készlet van az osztrák-magyar monarchia minden jónévű gyógyszerárban.

Megrendelések Dr. Faber C. M. Bécsbe, vagy a fő szétküldési raktárhoz czimezendők.

(90)

2—5

GRIENSTEIDL FELIX,

Bécs, I., Sonnenfelsgasse 7. sz.

Kolozsvárt: Csapó Sándornál.

Evő-eszközök

britannia-ezüstből.

Egy birminghami angol gyár megbízása folytán bámulatos olesó britannia-ezüst eszközök nagy készletben kaphatók csakis

Gutmán A.-nál

Budapesten, dohányutczal 8-dik szám.

A következő evőeszközök, u. m.:

- 6 darab evőkanál
- 6 „ kés valódi angol aczélből,
- 6 „ villa (mindegyik egy darabból),
- 6 „ kávéskanál,
- 1 „ levesmerő-kanál,
- 1 „ tejmerő-kanál,
- 6 „ ezüst tálca.

Összesen 32 darab csakis 5 frt 60 krajczárjával kapható csakis Gutmán A.-nál, dohányutca 18. szám. (34) 35—52

Videki megrendelések utánvétellel pontosan eszközöltetnek.

Nyomatott a „KELET“ nyomdájában Kolozsvárt.

Számos bizonyítvány
a legelső orvosi
tekintélyektől. (60)

Érdemérmek
különböző
kiállításokról.

Harminez éven át jónak bizonyult
ANATHERIN SZAJVIZ
Dr. POPP J. G.-től

cs. kir. udvari fogorvos, Bécs, Stadt, Bognergasse 2.

Minden más fogvizeknek elíebe teendő mint óvszer a fog és szájbetegségek ellen, a fogak korhadása és ingóvá válása ellen, kellemes íz és szaggal, a foghúst erősíti s mint hasonlíthatatlan fogtisztító szer szolgál. Egyszerre mind kitűnő öhlőgető víz is torokfájásoknál.

Hogy ez közkezdveltségű s nélkülözhetlené válj készítmény minden körök által megszereshető legyen, különböző nagyságu palackokban vált, és pedig 1 nagy palack 1 frt 40 krral, a közepesertű palack 1 frtál és egy kis palack 50 krral.

Dr. Popp Anatherin-fogpastája

a fogak tisztántartása és épitántartása, a kellemetlen bűz és a fogkó elhárítására, ára egy üveg szelencének 1 frt 22 kr.

Dr. Popp illatos fogpastája,

évek hosszu során át jónak bizonyult, mint a legkittinőbb szer a szájüreg és fogak ápolása és fenn-tartására. Ára darabonként 35 kr.

Dr. Popp növényi fogpora,

tisztítja a fogakat, eltávolítja az oly kellemetlen fogköveket s a fogmáz folyton nyer fehérség és üdeségben. Ára dobozonként 63 kr.

Dr. Popp fogólmá a lyukas fogak önkítöltésére.

ILLATOS NÖVÉNYI ZAPPANOK

az arczbőr szépítése és javítására, minden bőrtisztításiesség ellen jónak bizonyult, lepecsételt eredeti csomagokban 30 krral.

Szives tudomásul!

A hamisítástól oltalmazás végett figyelmeztetik a t. cz. közönség, miszerint az Anatherin szájviz minden palackjának a nyaka védjeggyel van ellátva, (Hygea és az anatherin készítmények özge), valamint azonfelül még minden palack egy borítékkal van ellátva, mely vi. lágos viszonyokban a birodalmi sást és a czeget tartalmazza.

Raktárak léteznek:

Kapható: Kolozsvárt: Wolff J., dr. Hines Gy., Biró J., Valentini és Székly M. gyógyszerészeknél és Csapó S. kereskedésében. B.-Hunyadon: Holzer gyógyszer. Beszterczen: Fleischer, Tergovits Ed., Scholtesz gyógyszer. Bethlenben: Bernádi, gyógyszer. Brassóban: Schuster gyógyszer., Jekelius gyógyszer. Déden: Róth Pál gyógyszer., Déván: Lengyel, Gy.-Szt. Miklóson: Bogdán gyógyszer., Gy.-Fehérvárt: Mihelyes gyógyszer., Erőhlich gyógyszer. Lekenczen: Scheint Fő. gyógyszer. Magyar-Láposon: Breuer P. gyógyszer. M.-Vásárhelyt: Jenci A. gyógyszer., Fogarasi D. és Bucher M. Medgyesen: Felbert, Breckner C. gyógyszer. Nagy-Enyed: Oberth J. gyógyszer. Nagy-Szebenben: Müller gyógyszer. Stengel J., Thalmayer Fr., Reisenberger Fr., Szamosújvárt: Placintár és fia gyógyszer. Szász-Rógen: Schärer F. gyógyszer. Szászvároson: Fuhrmann gyógyszer. Rackert C. gyógyszer. Segesvárt: Fr. Teótesch J. A., Misselbacher. S.-Szt.-Györgyön: Csutak testvérek, Eötvös és Beteg. Tokóban: Wagneó gyógyszer. Torfán: Wolff, gyógyszer. Trajanovics gyógyszer. Zilahon: Weiss gyógyszer.

ROYKÓ VICTOR

(58)

tiszaújfalai gyógyszerész

14—24

fehér, barna és fekete színű

közkezdvelt magyar bajusz-pedróje.

Hamis készítményeket elkerülendő, figyelmeztetik a t. vásárló közönség, hogy mindenki csak a Roykó Victor gyógyszerész készítményét kérje és fogadjja el, melynek aobozai kívül piros, belül a fedélben pedig kékszíntű betűkkel, a készítő névalírásával vannak ellátva.

Ezen már 60 év óta országsszerte kereset és számtalanszor kittingőnek ismert készítmény kiváló jó tulajdonainál fogva minden várt igényeknek megfelelő soha ki nem szárad, a bajusz szálait nem tépi és nem fűri, sőt azoknak szaporítására és tökéletes kifejlődésére szolgál. Nagy doboz 35 kr. kicsiny 20 kr. Kapható fűti egyedüli készítőnél, valamint az ország több gyógyszerészei, kereskedői és fodrászainál. Viszont eladók a megrendelt mennyiséggel fokozatosan emelkedő illó százalékat és 24 nagy, vagy 36 kis doboz vételénél már bérmentes beküldést kapnak.